

Proizvodnja povrća u Engleskoj

U Engleskoj se proizvodi povrće na površini od oko 269.000 ha. Na prvom je mjestu proizvodnja graška (za konzerviranje, za potrošnju u svježem stanju, za sušenje), kojeg se proizvodi na površini od oko 120.750 ha, zatim kelj pupčar oko 25.350 ha, kupus oko 23.550 ha i cvjetača 17.550 ha, te mrkva 16.600 ha. Rajčice se uzgajaju vani na otvorenom na oko 1.400 ha, a ostala se količina proizvodi u staklenicima. Šparga se uzgaja na površini od oko 800 ha. Vrlo omiljeno povrće u Engleskoj je kres salata, koja se uzgaja na manjim površinama. Ostale površine otpadaju na: kelj, pastrnjak, grah, celer, luk i dr.

Danas se u Engleskoj uzgaja povrće u područjima gdje za pojedine kulture postoje najbolji klimatski i edafski faktori. Prije manje od 10 godina uzgoj povrća bio je vezan uz veće potrošačke centre i tek razvojem željeznica i putova proširilo se područje proizvodnje. Kelj pupčar uzgaja se na laganim tlima Bedfordshire, te na težim tlima oko: Cambrida, Norfolk i Suffolka; zimska cvjetača u Devonu i na Cornwallskim farmama; mrkva u Fensu na laganim tlima Suffolka. Asparagus na laganim tlima Norfolk, dok celer i salata na hladnim tlima Fenlanda.

Povrće se uzgaja kroz cijelu godinu ili vani na otvorenom ili u staklenicima, što je i doprinjelo, da se razviju i organiziraju posebna transportna poduzeća, koja mogu da rade kontinuirano kroz cijelu godinu. Time je reguliran transport, a i troškovi transporta su manji.

Engleska je zemlja s blagom klimom. Ljeta nisu vruća, a zime nisu prehladne. Kiše ima preko čitave godine, premda po količini ne prelazi srednje oko 600 mm godišnje, ali je jednakomjerno raspoređena. Zbog malog isparivanja uvijek ima u uzduhu dovoljno vlage. Zato se u Engleskoj uzgajaju najviše one povrćne kulture, kojima najbolje odgovara ovakva klima: kupusnjače, korijenasto povrće, salata, špinat, rabarbara, šparga i sl.

Engleska se dijeli na nekoliko područja povrćarske proizvodnje:

1. Southern Counties Area — ukupno ima godišnje oko 500 do 750 mm oborina, a srednja temperatura u siječnju iznosi 4,4°C. Kako je to najjužnije područje s povoljnom klimom i laganim tlima, koja se lako obrađuju, to je jedno od najvrijednijih povrćarskih područja u Engleskoj. To područje obuhvaća istočni i zapadni Sussex (Worthing distrikt), Surrey, gdje je u Guildfordu raširen ekstenzivni uzgoj povrća, zatim Hampshire, Dorset i Isle of Wight, Hampshire je područje s mnogo malih proizvođača. Isle of Wight je poznat po blagoj klimi zimi, te se tu proizvoda rano povrće, a preko ljeta je pogodna klima za proizvodnju rajčice vani na otvorenom. Posljednjih se godina razvio uzgoj povrća u Dorsetu u pokrajini Wimborne i Wareham. Glavno tržište tog područja je London i veliki gradovi na južnoj obali, dok se rana rajčica prodaje sve do Midlanda i Northerna.

2. The Home Counties Area — ukupno ima godišnje 500—750 mm oborina, a srednja mjesečna temperatura u siječnju iznosi 3,3°C do 3,9°C. Glavno tržište za to područje je London. Obzirom na svojstva tla i na klimu, ima neke distrikte poznate po uzgoju ranog povrća vani na otvorenom. Tako su Rochester, Sittingbourne i Thanet poznati po uzgoju ranog povrća. Klima je blaga. Srednje teška ilovasta tla vrlo su povoljna za uzgoj ranog povrća. Essex uključivši tu i Kent, koje obrubljuje Thames — imaju mnogo aluvijalnih tala, te su vrlo prikladni za uzgoj ranog graška, graha, a i mnogo se uzgajaju

i razne kupusnjače. Essex je poznat i po proizvodnji sjemena povrća. Zatim po važnosti dolaze Biggleswade i Sandy — to su distrikti Bedfordshira. Tu se nalazi centar proizvodnje kelja pupčara. Za ranu proizvodnju povrća isto su važni Worthing i Southampton.

3. The South-Western Area — godišnje ima oko 750 do 1.250 mm oborina, a srednja temperatura u siječnju iznosi 4,4 do 6,6°C. Glavno tržište tog područja je London, Midland i Wales. U tom je području isto jako raširen uzgoj kelja pupčara. Klima je vrlo povoljna za prezimljenje te kulture vani na otvorenom (ima najmanje štete od mrazeva). Zimska cvjetača iz tog područja prodaje se po cijeloj Engleskoj. U Somersetu (distrikt Bridgwater) je najraširenija proizvodnja ranog zelenog graška, koji dolazi oko 7—10 dana ranije negoli u Kentu.

4. The Eastern Counties Area — godišnje ima oko 500 do 625 mm oborina, a srednja mjesečna temperatura u siječnju iznosi 3,3°C. Glavno tržište tog područja je: London, Midland i Northern. Iako to nije područje za ranu proizvodnju radi dosta oštre zime, jedno je od glavnih izvora za opskrbu Engleske s celerom i mrkvom. Mnogo se uzgaja i kelj pupčar. Boston i Spalding (distrikti Lincolnshire) — važna su područja uzgoja: proljetnog kupusa, graška i cvjetače. Celer je jedna od glavnih kultura Fensa, a također se mnogo uzgaja u Haxeyu na muljevitim tipovima tla. Uzgoj šparge rasprostranjen je na muljevitim tlima Fenlanda i pjescima Therfordskog distrikta.

5. The North and West Midland Area — godišnje ima oko 625 do 750 mm oborina, a srednja mjesečna temperatura za siječanj iznosi 3,3°C do 3,9°C. Glavno tržište tog područja je Midland i južni Wales. Tu je najvažnije područje povrćarske proizvodnje oko rijeke Avon u z. zv. Vale of Evesham. U tom se području uzgaja: španga, grašak, grah, kelj pupčar, proljetni luk, salata. Ostala mjesta proizvodnje povrća u tom kraju su oko gradova: Stratford on Avon, Hartlebury, Worcester, Bromsgrove, Tamworth, Melbourne.

6. The Northern Area — godišnje ima oko 750 do 1.000 mm oborina, a srednja mjesečna temperatura u siječnju iznosi 3,3°C do 3,9°C. Glavno tržište toga područja je Northern. To je pretežno industrijsko područje, ali je važno za povrćarsku proizvodnju, jer je za neke vrste povrća klima vrlo povoljna. U jugozapadnom Lancashire uzgaja se na tresetnim tlima celer. Razne vrste povrća uzgajaju se i u distriktu Ormskirk za Liverpool i Manchester. Uzgoj šparge proširio se u distriktu Formby Lancashira. Važno područje za uzgoj povrća je oko Hulla i Selby-a u Yorkshire-u. Distrikt Leeds postao je važno područje za uzgoj rabarbare, dok je distrikt Weighton specijalizirana za uzgoj mrkve. Sjevernije oko Hexham-i Morpeth-a razvio se uzgoj povrća za opskrbu Newcastl-a i Sunderladna.

* * *

Pod staklom ima u Engleskoj oko 4000 akri (ili oko 2.000 ha). Najviše se uzgaja u staklenicima rajčica, pa zatim krastavci, a ostalo povrće u manjoj mjeri. Najviše staklenika ima oko Blackpool-a sjeverno od Liverpoola, u Selby-u (Yorshire), oko Warvicka, oko Londona i na otoku Gersney.

LITERATURA:

1. Agriculture Vol LV, No 1, 1948
2. A. H. Hoare: Vegetable Crops for market and processing III. Edition, London 1949.